

Mjällåns dalgång Foto: Hans Sundström

Länsstyrelsen Västernorrland
871 86 HÄRNÖSAND

Naturvårdsverket
106 48 Stockholm

Genom ett inslag i TV, Mittnytts serie om skogen, där en representant från Länsstyrelsen intervjuades fick vi kännedom om att Länsstyrelsen tilldelats 8 000 ha att användas som bytesmark vid reservatsbildning. Vi förutsätter att motsvarande SCA:s markinnehav i Mjällådalen reserveras så länge er utredning om området pågår. Vi anser det mycket viktigt att dalgången får ett långsiktigt skydd i form av reservat. Vi kan heller inte se att det inom Timrå kommun finns något annat område med större värden än Mjällådalen. Påminner om våra brev efter Forskningsresan 2009 (bil 1) och inventeringsprojekt 2010 (bil 2). Svensk botanisk tidskrift 3-4 2012 innehåller även en artikel där man önskar skydd.

De mycket höga **geologiska värdena** som vi försökt framhålla har nu bekräftats genom att SGU nominerat Mjällådalen som 1 av 10 kandidater (1 av 2 i Norrland) till titeln "Geologiskt arv" www.sgu.se.

När det gäller de **biologiska värdena** pågår ett inventeringsprojekt 2011-2012. Rapport kommer senare. Vi kan bara konstatera att fynden överträffar alla förväntningar. Hittills har vi registrerat 105 rödlistade arter och 141 signalarter.

Alla tidigare rapporter och artlistor finns på www.mjällådalen.se.

Kulturvärden och **sociala värden** stöds genom ett projekt som röjer, märker och skyltar stigar för att öka tillgängligheten. Faktablad och skyltning på plats vid kulturlämningar. Guidade vandringar genomförs regelbundet. www.vandring.ljustorp.se.

Följer gör några exempel på arter som registrerats

Rödlistans kategorier: CR akut hotad, EN starkt hotad, VU sårbar, NT missgynnad, LC livskraftig.

Kärlväxter

Sötgräs (*Cinna latifolia*) NT Rikaste förekomsten i Norden (Stefan Grundström ekolog Timrå kommun)

Glesgröe (*Glyceria lithuanica*) VU Länets största förekomst.(Artportalen)

Myskmåra (*Galium triflorum*) NT väl spridd i dalgången. Betydligt fler lokaler måste undantas från skogsbruk om arten långsiktigt ska säkras (Artfaktablad 2010).

Sötgräs

Foto: Anna Mari Wremp

Mossor

Aspfjädermossa (*Neckera pennata*) NT. Väl spridd i dalgången. Länets största förekomst (Artportalen). Toppar värdepyramiden för mossor för bedömning av ädellövskog (Signalarter Skogsstyrelsen). Samtliga lokaler måste ges ett ändamålsenligt skydd (Artfaktablad 2010).

Vedsäckmossa (*Calypogeia suecica*) VU. En sällsynt levermossa som förekommer på grov murken granved. Kända lokaler bör ges ett ändamålsenligt skydd och vara tillräckligt stora (Artfaktablad 2010).

Grön sköldmossa (*Buxbaumia viridis*) LC. En av landets nordligaste utposter för denna fridlysta art- och habitatdirektivsart.

Aspfjädermossa

Foto: Stig Carlsson

Lavar

Trådbrosklav (*Ramalina thrausta*) EN. Mjällådalens rika förekomster visar på lång skoglig kontinuitet. En exklusiv lav med mycket högt signalvärde i toppen av värdepyramiden för bedömning av trädkontinuitet (Signalarter Skogsstyrelsen). Samtliga rika förekomster bör skyddas (Artfaktablad 2010).

Lunglavsknapp. (*Plectocarpon lichenum*) VU. Växer på den rödlistade lunglaven som är väl spridd i Mjällå dalen.

Långskägg (*Usnea longissima*) VU. Enstaka fynd i Mjällådalens södra delar. Fridlyst, ansvarsart i länet.

Trådbrosklav

Foto: Hans Sundström

Svampar

Klotsporig murkla (*Gyromitra sphaerospora*) VU. Endast 3 fynd i Sverige i naturlig miljö. Ingår i serien Fungi Exsiccati Suecici Prasertim Upsalien-sis nr 3800. Kan mycket väl vara Europas rikaste växtplats. (Svengunnar Ryman museiintendent Evolutionsmuseet Uppsala universitet)

Klotsporig murkla.

Foto: Stig Carlsson

Blackticka (*Junghuhnia collabens*) VU. Hittas på granlågorna i Mjällåda-
len. Klassas som "urskogsindikator" (Signalarter Skogsstyrelsen). Fler
skogar med blackticka måste skyddas (Artfaktablad 2010)

Kandelabersvamp (*Artomyces pyxidatus*) NT. Pryder den döda aspve-
den om hösten och är en mycket bra signalart på skyddsvärd skog. (Sig-
nalarter Skogsstyrelsen).

Insekter

Grävvinge (*Bledius littoralis*) VU. I Sverige är skalbaggen främst påträffad
i Ljustorpsåns/Mjällåns vattensystem i Medelpad och Ångermanland. Där-
utöver är arten känd från en lokal i Jämtland (Artfaktablad 2010)

Strandsandjägare (*Cicindela maritima*) VU. En karaktärsart för Mjällåda-
lens stränder. En av landets individrikaste lokaler (Bengt Ehnström)

Suturfläckad mycelbagge (*Agathidium discoideum*) NT. Arten är hotad
genom att den har ett specifikt levnadssätt och tycks vara knuten till urs-
kogsliknande skogsbestånd.(Artfaktablad 2010)

Kandelabersvamp

Foto: Bengt Jürs

Strandsandjägare

Foto: Niklas Johansson

Fiskar

Ål (*Anguilla anguilla*) CR Invandrande ålyngel till Sverige har minskat
med 99% på 25 år. (Artfaktablad 2010)

Havsöring (*Salmo trutta*) Internationellt rödlistad

Flodnejonöga (*Lampetra fluviatilis*) LC Internationellt rödlistad

Flodnejonöga

Foto: Bengt Jürs

Fåglar

Tretåig hackspett (*Picoides tridactylus*) NT Kräver naturskog med rikligt
med döende och döda träd. (Artportalen)

Backsvala (*Riparia riparia*) NT Allvarligt minskande. Behöver branta sand-
bankar för bobyggande.

Ortolansparv (*Emberiza hortulana*) VU Har försvunnit från Södra Sverige.

Tretåig hackspett

Foto: Stig Carlsson

Övriga

Utter (*Lutra lutra*) VU Både sommar och vinter.

Större sandspindel (*Arctosa cinerea*) En vargspindel, en av våra största
spindlar. Ses mest på Öland och Gotland. (Bengt Ehnström).

Flodhättesnäcka (*Ancylus fluviatilis*) Funnen endast i två andra vatten-
drag i länet.

Större sandspindel

Foto: Hans Sundström

Till sist några citat:

Ur Forskningsresan(2009)

Att gå ner i denna ravin var som att förflyttas till en förunderlig sagovärd. Hela området gav ett djupt intryck av stämningsfull, rofylld orördhet.

Sven Jonsson

Ur Lavininventering 2010

Enligt vår mening är området skyddsvärt och väl kvalificerat för skydd som naturreservat. Områdets kända flora och fauna visar på höga naturvärden, och vattendragets morfologi samt de glacifluviala och särpräglade landformerna torde vara ovanliga. De borde vara av stort geomorfologiskt och pedagogiskt värde även i ett nationellt perspektiv.

Michael Andersson, reservatsbildare Örebro län, **Martin Vestberg**, forskare Naturhistoriska Riksmuseet, **Toni Berglund**, inventerare-lavspeci-
alist.

Ur Rapport klotsporig murkla 2011

Det faktum att arten återkommit flera gånger i urskogsområdet Boubinsky prales i Tjeckien , gör att man har anledning att tro att den skulle kunna göra detta också i Mjällådalen om området inte avverkades utan helst av-
sattes som naturreservat. (Den återkom 2012!)

Sven Gunnar Ryman museitendent Evolutionsmuseet Uppsala universitet

Ur motivering nominering till geologiskt arv. 2012

Trolska raviner och hisnande nipor.

Tack vare ett relativt lågintensivt skogsbruk och i övrigt låg exploaterings-
grad har Mjällåns dalgång en utpräglad vildmarkskaraktär.

Karin Grånäs och **Johan Norrlin** SGU

Ur Svensk botanisk tidskrift 2012

Vi anser att Mjällådalen har sådana naturvärden att den borde bli natio-
nalpark. Den unika geomorfologin i kombination med ett ovanligt orört eko-
system med stor naturlig dynamik och en hög potential som besöksmål ger
sammantaget ett mycket högt skyddsvärde.

Stefan Grundström ekolog Timrå kommun. **Elisabeth Nilsson** styrelse-
ledamot Timrå naturskyddsförening. **Lennart Vessberg** egenföretagare
naturinformation, inventeringar.

För Naturskyddsföreningen Timrå

/Bengt-Göran Norlin/
Ordförande

*Mjällåns dalgång finns
gott om trolska raviner.*

Foto: Karin Grånäs

Pågående ras

Foto: Örjan Hansson

*Närbild av lerkuber
under raset bilden ovan*

Foto: Stig Carlsson